

LITERATURA KONKURSO

Ĉe la 1^a Kongreso de «K. E. F.» en Sabadell, oni elektis komisionon por organizi la Literaturan Konkurson okazontan en Tarragona dum la 2^a Kongreso. La elektitaj komisionaroj estis Sro. F. Pujulà Vallès, Joan Rosals kaj D. Serdà, kiuj kunvenite decidis la jenan planon, parteprunteprenitan el al propono de Sro. Serdà:

ORDINARAJ TEMOJ

Premioj al originalaj tekstoj

- I. Al la plej bona versaĵo pri *Amo* (amo patriota, patra, fila, edza; — al hejmo, religio, homaro, k. t. p.)
- II. Al la plej bona prozaĵo pri *Amo* (amo patriota, patra, fila, edza; — al hejmo, religio, homaro, k. t. p.)

Premioj al tradukitaj tekstoj

- I. Al la plej bona traduko de la jena versaĵo:

«LA VACA CEGA»

Topant de cap'en una i altra soca,
 avançant d'esma pel camí de l'aigua,
 se'n ve la vaca tota sola. Es cega.
 D'un cop de roc llançat amb massa traça,
 el bailet va desfer-li un ull, i en l'altre
 se li ha posat un tel: la vaca es cega.
 Ve a abeurar-se a la font, com ans solia;
 més no amb el ferm posat d'altres vegades
 ni amb ses companyes, no: ve tota sola.
 Ses germanes, pels gingles, per les comes,
 pel silenci dels prats i en la ribera,
 fan sonar l'esquellot mentres pasturen
 l'erba fresca a l'atzar... Ella cauria.
 Topa de morro en l'esmolada pica
 i recula afrontada; però torna,
 i abaixa'l cap a l'aigua i beu calmosa.
 Beu poc, sens gaire set. Després aixeca
 al cel, enorme, l'embanyada testa
 amb un gran gesto tragic; parpeljeja
 sobre les mortes nines, i se'n torna
 orfe de llum sota del sol que crema,
 vacilant pels camins inoblidables,
 brandant llanguidament la llarga cua.

JOAN MARAGALL.»

Nia fama katalua poeto afable donis al ni permeson por traduki lian poezion.

- II. Al la plej bona traduko de la jena prozaĵo:

«CONFORMITAT»

Les campanes brandaven lentament, planyivole, amb llargs tocs espais i tristos que plenien el cor d'angoixa. Semblava que'l campaner fos un artista que sabés remoure'l caliu d'amor que y ha en el fons de totes les animas, fins les més aixereides, per a fer-ne brollar una flamarada de sentiment i misericordia fraternal.

Tot entorn de l'entrada, asugudes en cadires mitjanes arrambades a la paret, una renĝera de dōnes, immobiliis i amb

els braĉos plegats, s'estaven en positure recullides i afectant en els rostres un gest doloros, amb les celles enlairades i els parpries caiguts. Semblaven una guarda misteriosa d'estatuos parlants, que seguien a cor el rosari que amb veu entera i saludable deia la dōna llogada, presidint el rotle d'allà estant, al tons de tot de la paret frontera al carrer.

Penjat d'un clau en un recó, el llumet d'oli parprejava neĝuitosament, con un ull malat, removent amb ses esmes de claror rovellosa les ombres insegures que, con grans cortines de glaĉa negra, endolaven la peĉa.

Més endintre, en la cuina, completament fosca, la familia, aplegada, feia con un tornaveu distret al marmoteig monoton de l'entrada.

— *Pare nostre que estau en lo cel...* — deia la dōna llogada, amb to ilastimer i sense inflexions.

— ... *Nostre pa de cada dia donau-nos, Senyor, en lo dia d'aviu...* — responia mės baix el cor d'estatuos adolorides.

— ... *donau-nos, Senyor, en lo dia d'aviu...* — zumzejava a rassaga'l murmuri apagat dintre la cuina fosca.

!s percebia una lleu fresseta de rosaris bellugats, i les campanes de la parroquia... *ninel nancl... nincl nancl...* esgranaven damunt del poble, aclofat en la pau del cap-vespre, son planyivol toc de difunts.

De sobte, l'avi, el viudo, s'aixeca del mig dels seus i, sense fressa, con si no toquės la terra, puĝa escales amunt. Quan ja era cap als darrers graons, l'escala de fusta cruixi.

— Algũ puĝat — bleixi la jova con un sobressalt.

— El pare — confegij l'ereu amb veu imperceptible.

I reprenĝueren mansament el res.

! dalt, un feble resplendor eixia de la porteta del passadiĝ: era'l del llum que vetllava la morta.

L'avi, el viudo, entrà en la cambra; duja els braĉos penjant i el cap damunt del pit. A ran del cercol vermell de la barretina, girada del revers, li blanquejaven els cabells con un moixell de canem; el mocador de merino negre, entortolligat a tall de bufanda, li tapava la barba i la boca; son pit semblava mės ensotat que de costum sota'l tricot, i l'esquena mės sortida.

S'acostà al llit a poc a poc, arrocegant els peus, con si no els poguės fer seguir. Sobre la frescor del llenĉol estava estesa la difunta, tota encarquerada, vestida de negre, amb els braĉos estirats i les mans grogues, color de llauti brut, creuades damunt del ventre, pel mig dels dits li eixien els rosaris de xatumbo, la borla dels quals, d'un blau perdut, avia rellicscat cap a la cuixa esquerra i penjava, amb els torĉals escabellats, con la perruca estesa d'una dōna que s'estimbes. El cap reposava en el pla del llit, mės baix el front que la barba, amb el mocador negre posat i un altre de color plegat i passat con una bena per les barres i lligat dalt de la closca per a evitar que s'badēs la boca del cadavre; i la boca, closa a la forĉa, feia abax de la cara una llarga tavella travessera, amb els llavis cap endins, xuclats pel trau de les genives sense dents. A ran de la javella, el nas, refilat con un bēc d'ocell, ensenyava !s badius, llargs, negres, badats. Els peus, sols amb mitjeta de lli, estiraven les dues plantes juntes, planeres, eriques con mans parades que volĝuessin aturar als que entraven.

Malgrat l'airot que passava per la finestra, oberta de bat a bat, con bleix per la gola d'un monstre quiet, dintre la cambra se sentia un tuf extrany, tuf d'eter de la darrera medicina que la malalta avia pres, i tuf de cera dels ciris del combragar. En la tauleta de vora la porta, un gresol de fanal, dintre un platet de terra, espeternegava de tant en tant, con si tinguessin sal en el ble; i al costat del plat, les sabates de la difunta semblaven fer-li companyia. No les hi avien posades perquē calĉar

un mort porta desgracia: el mort que se'n va calçat al cementiri, abans de l'any fa seguir un altre de la família.

L'avi, el viudo, s'aturà vora la capsalera; tenia 'ls ulls secs com dos bocinets de vidre entelat, i al llarg de les calces li tremolaven les mans, ronoyes i endurides com urpes de mil·loca, amb aquell tremolor cronic que 'l feia inútil per a tota mena de treball. Aixecà 'l cap lentament i mirà la morta: feia més de vint anys que no se l'avia mirada així, a dretes, per impuls voluntari. Se la mirà, però com se mira una cosa que no 's coneix ni 's té enveja de conèixer-la; amb una mirada apagada, freda, més morta que la morta mateixa; i vegé un front llis, amb la pell tivant, com encolada sobre 'ls ossos, i un coll magre, denerit, que groguejava entremig del gipó i els mocadors com una pelleringa de sagí ranci. L'avi, el viudo, senti que una mena d'extranyesa furgava dintre d'ell, tent-li semblar que aquella dòna enrampada no avia estat mai la mateixa dòna amb la qual se casà i visqué tants anys; i extranyat d'aquella extranyesa, se quedà guaitant el cadavre amb mirada fixa, com si també an ell se li aguessin aturat per a sempre les ninetes entremig dels parpès.

Mentrestant, per la gola fosca de la finestra seguien entrant els planys adolorits:

— Pare nostre que estau en lo cel...

— Ninc!... nanc!... ninc!... nanc!...

— ...perdonau nostres culpes així com nosaltres perdonam...

I pel trau de l'escala s'enfilava suauement el murmurí reraçegat de la cuina:

— ...com nosaltres perdonam... nostres deutors...

De sobte, per l'espessit quieta del cervell de l'avi, hi passà la llum d'un pensament com passa un raig de lluna per la clariana d'una selva primitiva. Pensà que aviat aquelles campanes tornarian a brandar a morts, i les dònnes, immobils, a resar el rosari en l'entrada. Sinó que ell ja no 'y sentiria: ell s'estaria enrampat, ert, sobre aquell llit matrimonial, allà mateix on ara s'estava la dòna. Aquell pensament fou clar, d'una claretat esblaimada i neta; però a l'avi 'l deixà serè i tranquil com si mai agués passat per les tenebres del seu cervell, com si no li agués fet veure res. Ni 'l cor reforçà gens son tic-tac arrítmic i feble de maquineta gastada, ni 'ls vidres entelats relluïren al pas d'una llagrima. Ell ja sabia que era vell i que 'ls vells s'han de desprendre de la vida com se despen del arbre 'l fruit madur. Això era natural, i lo natural no tenia res de esparverador per a l'avi. Cada company o companya del seu temps que se n'avia, semblava ensenyar-li 'l camí i fer-li senyal per a que 'l seguís; i ell estava dispost a seguir-los sense fer-se pregar. Al cap-d'avall «què tenia de fer-hi en aquest món?» se deia. A la seva ora avia complert com un ome, més ja no podia aixecar el tràmec ni engrapar el podall, i feia temps que l'ereu i la jova duïen el regiment de la casa i no 'y tenien prou lloc per a encabir-hi 'ls menuts. Calia, doncs, fer-ne, de iloc: aquella cambra pidolava ostes nous, i ell, l'avi, els la deixaria de bon grat. Ara, a més dels seus companys, ja 'l cridava *allà al cim* la dòna, la que li donava la mà per ajudar-lo a travessar la passera que separa un món de l'altre. Que 'u fes ben aviat, com més aviat mellor!... I l'avi mirà la morta, com fent-li present aquell secret desig, amagat darrera ses ninetes entelades i fixes. Més, com si de prompte 'l sobtés la por de que la dòna avia d'oblidar-se d'ell i deixar-lo solitari sobre la terra, tingué una inspiració per a fer-li memòria.

A poc a poc, arrossegant els peus que no 'l volien seguir, amb el cap sobre 'l pit ensoat i l'esquena més sortida que mai, s'apartà del llit i s'acostà a la tauleta, allargant ses mans trémols; i semblà que al veure aquella acció del vell les dues sabates de vellut, germanivolament aparellades i mogudes per un impuls misteriós, s'avançaven cap an ell per a que les agafés més aviat.

I l'avi les agafà, tornà cap al llit, i a la claror pampalluguejant del gresol, que espeternegava com si tingués sal en el ble, calçà tranquil·lament, serenament, els peus enrampats de la morta.

Per la gola negra de la finestra entraven dintre la cambra les darrerries somortes del rosari que s'acabava, i l'espaiós i desolat *ninc!... nanc!...* de les campanes.

VÍCTOR CATALÀ »

Tiu çí grava majstroverkisto, ankaŭ letere plej afabile donis al ni permeson por traduki sian prozaĵon.

Notoj: I. La «Natura Floro» kaj la rajto elektita Reĝinon de la Festo estos difinita al la aŭtoro de la plej bona teksto — versaĵo aŭ prozaĵo — el la du originaloj, kiuj atingis premion.

II. La manuskriptoj devas esti senditaj antaŭ la 15^a Majo al la sidejo de «K. E. F.» (carrer de Gracia, 12, Sabadell), en koverto kun la noto «Floraj Ludoj».

— Aldonu devizon al ĉiu verkaĵo.

— Sendu nur la manuskriptojn ne aldonite ian ajn nomon nek koverton.

— La juĝintaro konigos la juĝon per la Barcelonaj gazetoj kaj per K. E. F.

— Ĉiu grupo aŭ individuo sendinta al ni temon kaj premion rajtas havi unu lokon kiel juĝinton. La ceterajn lokojn difinos la Komisiono.

Premioj

Al gajnintoj de la kvar unuaj premioj estos donita la literatura verkaro de Dro. Zamenhof, tre lukse bindita.

JUĜANTARO:

Pri la temoj «Versaĵo» estas la juĝantoj Sroj. Gustau Galzeran, Dro. J. Bremón Masgrau kaj F. Pujulá Vallés.

Pri la temoj «Prozaĵo» estas la juĝantoj Sroj. A. Codorniu, J. Rosals kaj D. Serdá.

Neniu el la juĝantoj partoprenos en la Konkurso.

Pujulá-Rosals-Serdá

Eksterordinaraj temoj

«Esperanta Semo» preta ĉiam kunhelpi ĉiujn entreprenojn, decidis antaŭlonge prezenti premion al la plej bona traduko de la jena poezio:

«LA RATLLA

Pel mig d'una planura frescal i riallera
esmuny les seves aigües el Segre randinant:
tot fent l'antiga ruta, traspassa la frontera,
una frontera borda, com les que 'ls omes fan!
Ni serres l'assenyalen ni enemistats l'espliquen;
ençà i enllà són nostres, costums i tradicions:
tant sols dues banderes alguna volta indiquen
com se mutilen patries per arreglar nacions.

A l'un cantó o a l'altre, dels meus ni un pas m'allunya:
ni llengua ni caracter m'hi semblen foraster;
a l'un cantó i a l'altre soc dins de Catalunya:
la ratlla es en el mapa, però en el cor no 'y es.

E. GUANYABÉNS. »

Kiel premion li donas «Els dolĉos indretds de Catalunya», la laŭdindan kaj artan albumon de desegnaĵoj de nia fama desegnistro Sro. Torné Esquius. Nia lerta samideano kaj poeto Sro. Emili Guanyabéns sendis al ni afable sian permeson por traduko de lia versaĵo.

Kimarkoj.— Estas necese ke pro la bona organizado de la Festo, la donintoj de premioj sendu ilin al nia sidejo tuj post la publikigo de la aljuĝo.

Se fa present, que 'ls senyors Maragall, Víctor Català i Guanyabéns han cedid el dret de traduir els troços indicats particularment a la Federació.

Aquesta se reserva 'l dret de publicar les traduccions.

Es l'autores de les traduccions no poden publicar-les sense permís de la Federació.